

Kaj je intelektualna lastnina

Janez Kukec Mezek

Vodja Sektorja za poizvedbe, izmenjavo informacij in promocijo urada

Znanje brez meja

Znanje in ideje so proste:

- lahko se širijo, pa se ne porabijo,
- kdorkoli jih lahko uporabi in izvede,
- kdorkoli jih lahko razvija dalje

Z izmenjavo in sodelovanjem se znanje plemeniti in širi

Intelektualna lastnina

- zajema stvaritve človeškega uma na področju industrije, znanosti, literature in umetnosti
- je v informacijah, ki so povezane s otipljivimi stvarmi, sama pa ni opredmetena
 - idej kot takih ni mogoče varovati

- ✓ Formalne oblike
 - ✓ Avtorska in sorodne pravice
 - ✓ Avtorska dela
 - ✓ Pravice izvajalcev, producentov itn.
 - ✓ Industrijska lastnina
 - ✓ Patenti in DVC
 - ✓ Modeli
 - ✓ Znamke
 - ✓ Geografske označbe
 - ✓ Topografija polprevodniških vezij
 - ✓ Varstvo rastlinskih sort
 - ✓ Firma
 - ✓ Varstvo pred nelojalno konkurenco
- ✓ Neformalne oblike

Kaj sodi med pravice intelektualne lastnine

Znamka -> ime izdelka,
ime proizvajalca, ime protokola

Patent -> prenos s tipke na vezje,
baterije...

**Topografija polprevodniških
vezij** -> čipi

Model -> oblika izdelka,
oblika tipk

Avtorska pravica -> glasba, fotografija
na ekranu in v telefonu, računalniški
programi ... + prospekti, reklamni
spoti, domača stran ...

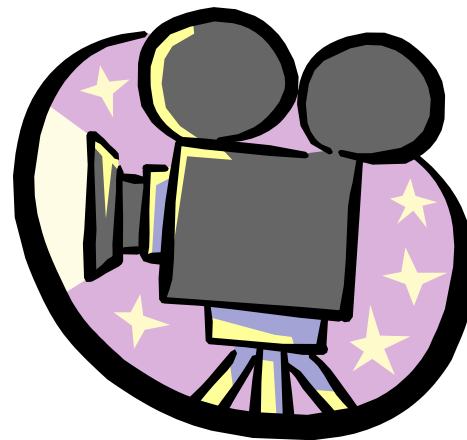
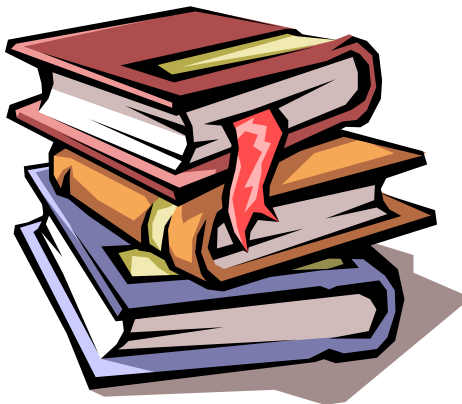
Poslovna skrivnost -> podatki o kupcih,
stroškovnik izdelave, know how

Formalne razlike

Industrijska lastnina	Avtorska pravica in (avtorski) sorodne pravice
Predpisan je upravni postopek pred pristojnim državnim organom (patentni urad), ki pravico podeli	Pravica nastane, ko je delo v obliki, ki je lahko dostopna javnosti (zapis na papirju, datoteka v računalniku, negativ posnetka na filmu...)
Pravica traja določen rok (patent 20 let, model 25 let, znamka večkrat po 10 let...)	Pravica velja do smrti avtorja ter še 70 let po njej
Individualno uveljavljanje	Individualno ali kolektivno uveljavljanje

Avtorska pravica in sorodne pravice

- ✓ Področje umetnosti, vendar vključuje tudi računalniške programe in industrijsko oblikovanje
- ✓ Pravica nastane z nastankom dela
- ✓ V večini držav ni predpisanega uradnega postopka za registracijo teh del
- ✓ Na delu označimo, da gre za naše delo (© Janez 2006)
- ✓ Delo lahko registriramo pri Avtorski agenciji za Slovenijo

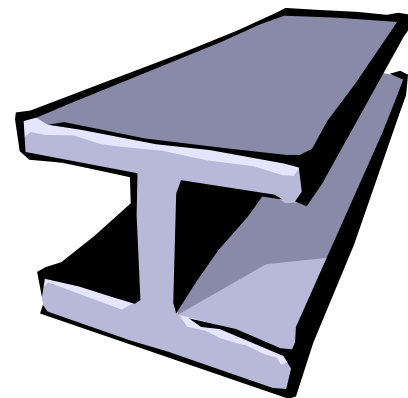

Izumi in patenti

- ✓ **Izum** je individualni dosežek tehnične narave
 - rešitev tehničnega problema s tehničnimi sredstvi => izum odgovarja invenciji

- ✓ Po 10. členu Zakona o industrijski lastnini za izume **ne štejejo**:
 - ✓ Odkritja (nekaj, kar že obstaja, pa nam do odkritja ni bilo poznano), znanstvene teorije in matematične metode
 - ✓ estetske stvaritve
 - ✓ pravila, načrti, metode in postopki za duhovno aktivnost, igre ali izvrševanje poslov
 - ✓ predstavitve informacij

zato zanje **ni mogoče** pridobiti patentnega varstva

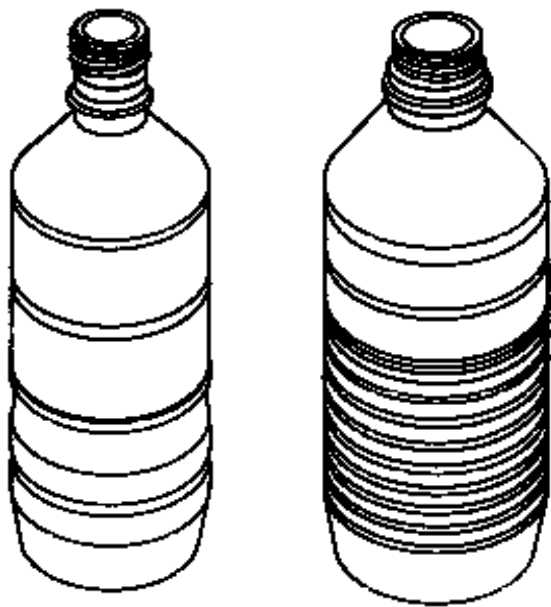

- ✓ Za patentno varstvo mora biti izum:
 - ✓ nov - upoštevajo se vsi javnosti dostopni viri do datuma vložitve prijave
 - ✓ na inventivni ravni - rešitev ni očitna strokovnjaku s področja tehnike
 - ✓ industrijsko uporabljiv – predmet izuma se lahko proizvede ali uporabi v gospodarski dejavnosti

- ✓ S patentom se ne more varovati izumov:
 - ✓ ki so v nasprotju z moralo ali zakoni
 - ✓ kirurških ali diagnostičnih postopkov ali postopkov zdravljenja, ki se uporabljajo neposredno na živem človeškem ali živalskem telesu, razen snovi za uporabo pri takšnih postopkih.

Model

- ✓ Model varuje **videz** izdelka
- ✓ Izdelek je industrijski ali obrtni izdelek, vključno z deli za sestavo, embalažo, opremo, grafične simbole in tipografske znake
- ✓ Uporaba in tehnične značilnosti niso pomembne, pomemben je le zunanji videz

1.1

2.6

Znamka

- ✓ Uporablja se v gospodarskem prometu za razlikovanje enakega ali podobnega blaga različnih proizvajalcev ali ponudnikov
- ✓ Znamka je lahko kakršenkoli znak ali kombinacija znakov, ki omogoča razlikovanje blaga in storitev različnih proizvajalcev ali ponudnikov storitev in se ga da grafično prikazati: besede, vključno z osebnimi imeni, črke, številke, figurativni elementi, tridimenzionalne podobe, vključno z obliko blaga in njegove embalaže, kombinacij barv...
- ✓ Znamka je vedno sestavljena iz znaka in seznama blaga in/ali storitev

Pravice intelektualne lastnine = lastnina

- ✓ Pravice intelektualne lastnine so **lastnina**, kot vsaka druga, zato imetnik z njo prosto razpolaga.

- ✓ Lahko jo
 - ✓ IZKORIŠČA
 - ✓ Proda
 - ✓ Odda (licenca)
 - ✓ Posodi
 - ✓ Podari
 - ✓ Se ji odpove (posebnost je avtorska pravica)
 - ✓ jo vzdržuje...

- ✓ Osnovni namen varovanja je **gospodarsko izkoriščanje pravice!**

Hvala za pozornost

Urad RS za intelektualno lastnino
Kotnikova 6
1000 Ljubljana
Tel: (01) 620 3154
Faks: (01) 620 3111

E-pošta – j.kukec@uil-sipo.si
Internet - <http://www.uil-sipo.si>
Baze - <http://www2.uil-sipo.si>